

ข่าวหนังสือพิมพ์ประจำวัน ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐
โดย กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์

กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ขอเสนอข่าวและบทความที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม และกระบวนการยุติธรรม ซึ่งได้ทำการตรวจจากหนังสือพิมพ์รายวัน ฉบับวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ ดังต่อไปนี้

๑. บทบรรณาธิการ “บรรทัดฐานใหม่” จากหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์
 ๒. บทความจากคอลัมน์นิติศาสตร์รอบตน “มาตรการติดตามจับกุม” จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
 ๓. “กฎหมายดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” จากหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
 ๔. “เปิด กม. ดัดหลังจำเลยหนีคดี วางกฎกำกับ ติดตาม จับกุม” จากหนังสือพิมพ์มติชน
-

Source :

ไทยคดี

Date : 29 ก. ย. 2560

Page :

v2

No :

v2 บรรทัดฐานใหม่

กรณีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาให้จำคุก น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี 5 ปี ฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 และ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เนื่องจากได้ละเว้นปล่อยให้มีการดำเนินการระบายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ หรือจืทุจ็โดยทุจริต

ทั้งนี้ คำพิพากษาได้ระบุว่า หาก น.ส.ยิ่งลักษณ์ สั่งให้ตรวจสอบจริงจัง ตั้งแต่ที่ฝ่ายค้านได้อภิปรายไม่ไว้วางใจ รวมถึงการตั้งกระทู้ถามในสภา ย่อมระงับความเสียหายได้ แต่จำเลยไม่ได้ใช้ความระมัดระวังและอำนาจที่มีในฐานะนายกรัฐมนตรี ซึ่งสามารถสั่งการได้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ระงับยับยั้งแก้ไขปัญหาทุจริต แต่กลับละเว้นปล่อยให้ดำเนินการต่อไป กระทั่งเอื้อให้นายบุญทรง เตริยาภิรมย์ รวบรวมพาณิชย์ขณะนั้นกับพวก แสวงหาประโยชน์ที่มีชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดินโดยตรง ถือเป็นการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่

คำพิพากษาของศาลฎีกา ครั้งนี้ ถือเป็นการสร้างบรรทัดฐานใหม่ที่นักการเมืองต้องพึงระวังไว้ โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้บริหารในระดับสูง จะเกียร่ร้าง ปล่อยให้เกิดการทุจริตในนโยบาย หรือโครงการต่างๆ ไม่ได้อีก เพราะมีสิทธิติดคุกหัวโต

ฐานปล่อยปลละเลย ละเว้นให้มีการทุจริต ผิดตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา 157 ได้ตลอดเวลา

ทั้งนี้ ในอดีตที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรีมักมอบนโยบายให้รัฐมนตรีคน
ใกล้ชิดไปกำกับดูแลบริหารราชการแผ่นดินตามกระทรวงต่างๆ โดยที่
นายกรัฐมนตรีปล่อยให้ เป็นสิทธิขาดของรัฐมนตรี และเมื่อมีข้อครหาว่า
มีเรื่องการทุจริตเกิดขึ้น นายกรัฐมนตรีมักจะออกมาอ้อม หรือการันตีความ
บริสุทธิ์ให้กับรัฐมนตรีเสมอ ซึ่งทำให้ประชาชนเบื่อหน่ายการเมืองและ
นักการเมืองตลอดมา

ปัจจัยที่นายกรัฐมนตรีไม่กล้าจัดการกับรัฐมนตรีที่มีข้อครหาต่างพร้อม
นั้น ไม่ใช่เพราะร่วมทุจริตด้วยเพียงอย่างเดียว แต่อาจเกรงจะทำให้
ภาพลักษณ์ของรัฐบาลเสียหาย อีกทั้งไม่ยอมให้มีการปรับคณะรัฐมนตรี
กลางคัน เพราะหวั่นจะเกิดการแย่งชิงตำแหน่งกันในพรรค จึงได้ใช้เครื่องมือ
กลไกต่างๆ ช่วยกันพอกขาว จนผู้ถูกกล่าวหา ยังลอยหน้าลอยตาอยู่
ในสังคมได้ต่อไป

ยังเป็นรัฐบาลผสมแล้ว นายกรัฐมนตรีไม่กล้าที่จะไปตรวจสอบรัฐมนตรี
จากพรรคร่วมรัฐบาล ด้วยเกรงจะทำให้เกิดปัญหาเสถียรภาพจนอาจทำ
รัฐบาลล้มได้ จึงได้หลบลี้หลัดตาปล่อยให้ นักการเมืองบางรายสร้างฐานะ
ร่ำรวยกันมาจนถึงปัจจุบัน

ดังนั้น คำพิพากษาฎีกาดังกล่าว ย่อมทำให้เกิดผลดีในด้านการป้องกัน
การทุจริตคอร์รัปชันที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้เป็นอย่างดี โดยที่นายกรัฐมนตรี
และผู้มีอำนาจทั้งหลาย ต้องไม่ปล่อยปลละเลยให้ผู้ได้บังคับบัญชาดำเนิน
การตามอำเภอใจ โดยที่ตัวเองลอยตัวอยู่เหนือปัญหาไม่ได้อีกต่อไป

ขณะเดียวกันยังทำให้ระบบการตรวจสอบในรัฐสภา มีความเข้มขัน
น่าเชื่อมากยิ่งขึ้น การอภิปรายไม่ไว้วางใจ หรือตั้งกระทู้ถามของสมาชิก
นายกรัฐมนตรีต้องลุกขึ้นมาตรวจสอบด้วย จะปล่อยให้ เป็นหน้าที่ของ
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ
ปป.ช. หรือกลไกขององค์กรอิสระ ราชการ เพียงอย่างเดียวไม่ได้ ไม่เช่น
นั้นโอกาสติดคุกแบบ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ย่อมมีสูง ❏

	Published by the Ministry of the Interior
Source : สยามรัฐ	
Date : 29 ก.ย. 2560 Page : ๕	No :

นิตินาสตรรอบตบ

๕ ณรงค้ ใจหาญ

มาตรการติดตามจับกุม

โดยที่หลักกฎหมายกำหนดให้การปล่อยชั่วคราวระหว่างการสอบสวนหรือพิจารณาเป็นหลักแต่หากมีความจำเป็นหากปล่อยชั่วคราวไปจะหลบหนี หรือจะก่อเหตุร้ายหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานจึงจะควบคุมหรือขังไว้ ดังนั้นในคดีอาญา หากมีการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยมาแล้วผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิยื่นขอให้ปล่อยชั่วคราวได้ พนักงานสอบสวนหรือศาลจะใช้ดุลพินิจในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือที่เรียกกันว่าประกันตัวตามหลักเกณฑ์ที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนด ซึ่งในกฎหมายได้ระบุให้ปล่อยเป็นหลัก ควบคุมหรือขังเป็นข้อยกเว้น

เท่าที่ผ่านมาการปล่อยชั่วคราวก่อนปี 2540 พนักงานสอบสวน และศาลปล่อยชั่วคราวโดยพิจารณาจากความร้ายแรงของความผิดและโอกาสที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหนี เป็นหลักกรรมถึงหลักประกันที่นำมาวางว่าจะนำเชื้อและเพียงพอที่จะทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่หนีหรือไม่ การปล่อยชั่วคราวจึงมีน้อยแต่ต่อมาหลังปี 2540 เมื่อมีหลักในรัฐธรรมนูญกำหนดว่าการปล่อยชั่วคราวเป็นหลัก หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวโดยให้ปล่อยเป็นหลักนั้นมีความชัดเจนมากขึ้น และกำหนดเงื่อนไขที่พนักงานสอบสวนและศาลที่ต้องให้เหตุผลหากไม่ปล่อยชั่วคราวไว้ เช่น จะหลบหนี จะยุ่งกับพยานหลักฐาน หรือจะก่อให้เกิดเหตุร้ายประการอื่น หรือไม่เชื่อถือผู้ประกันหรือหลักประกัน (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 108/1)

ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นศาลมีอำนาจที่จะออกคำสั่งเพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติ เช่น ต้องไม่ออกไปนอกราชอาณาจักรหากไม่ได้รับอนุญาตจากศาลหรือห้ามเข้าไปในสถานที่ที่ผู้เสียหายอาศัยอยู่ เป็นต้น หากฝ่าฝืน ก็

ถอนประกันและในปัจจุบันมีมาตรการที่ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว หรือที่เรียกว่า Electronic Monitoring เพื่อจำกัดพื้นที่ไม่ให้ออกนอกสถานที่ หรือติดตามตัวได้ เพื่อป้องกันการหลบหนี มาตรการเหล่านี้ เป็นการกำหนดเงื่อนไขเพื่อป้องกันการหลบหนี และการก่อเหตุร้ายอันเป็นผลจากการปล่อยชั่วคราว

ในกรณีที่ผู้ที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวแล้วหลบหนี ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 (4) กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับหรือผู้ประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น สามารถติดตามจับกุมได้หรือแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้เคียงกับที่พบผู้หลบหนีจับแล้วนำส่งศาลได้ (มาตรา 117)

จึงเห็นได้ว่าเพื่อให้มีการปล่อยชั่วคราวเป็นหลักศาลจึงต้องสั่งปล่อยชั่วคราวในระหว่างสอบสวน พิจารณา หรือศาลมีคำพิพากษาแล้วให้ลงโทษจำคุกแต่คดียังไม่ถึงที่สุด เพราะกฎหมายถือว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยยังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิด แต่ศาลสามารถกำหนดเงื่อนไขเพื่อป้องกันการหลบหนีได้ แต่ช่องว่างในเรื่องนี้คือ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี ผู้ประกันหรือพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีส่วนใหญ่ก็ไม่อาจรู้ว่าหลบหนีเมื่อไร หลบไปที่ไหน จนต้องไปจ้างนักสืบเอกชนติดตามเพื่อให้ได้ตัวมาเพื่อดำเนินคดี ด้วยเหตุนี้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี จึงไม่ถูกดำเนินคดี และบางครั้งหลบหนีไปจนคดีขาดอายุความ เป็นต้น

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเพิ่มมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีประกันของศาลอันเป็นมาตรการนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาพิจารณาและพิพากษาคดีต่อไป จึงมีกฎหมายที่กำหนดให้มีผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ขึ้น โดยศาลเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลนี้ จะเป็นผู้สอดส่องดูแลรับรายงานตัว หรือให้คำปรึกษาผู้ถูกปล่อยชั่วคราว เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือเพื่อป้องกันการก่อเหตุร้ายหรือบ่อนทำลายความเสียหายที่เกิด

ซึ่งจากการปล่อยชั่วคราวได้กฎหมายฉบับนี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. 2560" ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 98ก ลงวันที่ 26 กันยายน 2560 โดยจะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรการที่กำหนไว้ในกฎหมายฉบับนี้เป็นมาตรการที่เสริมเข้ามาอีกมาตรการหนึ่งเพื่ออุดช่องว่างในระหว่างที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ประกันตัวไปแล้ว แม้ว่าจะมีคำสั่งห้ามออกนอกประเทศหรือห้ามไปอยู่กับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุร้าย แต่ไม่มีกลไกให้ต้องมารายงานตัวหรือมีผู้ที่เข้ามาสอดส่องว่ามีพฤติกรรมต้องห้ามตามที่ศาลกำหนดในการปล่อยชั่วคราวหรือไม่ การกำหนดให้มีผู้กำกับดูแลจึงเป็นการเติมให้ครบถ้วนเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือจะก่อเหตุร้าย ทั้งนี้เพราะในบางกรณี ผู้ประกันไม่ได้มีความใกล้ชิดกับผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวไป กว่าจะทราบว่าการก่อเหตุร้ายหรือหลบหนีก็ไม่ทันเวลาแล้ว แต่ผู้ที่ศาลจะตั้งให้เป็นผู้สอดส่องดูแลนั้นไม่อาจตั้งบุคคลต่อไปนี้ คือ ผู้ประกัน (ซึ่งมีหน้าที่ตามสัญญาปล่อยชั่วคราวอยู่แล้ว) บุคคลซึ่งเป็นประกันหรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกัน หรือเจ้าหน้าที่ดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยตรง

ผู้กำกับดูแลมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะตามอัตราที่ระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง (มาตรา 5 วรรคสอง) หากได้กระทำตามที่แต่ถ้าละเลยต่อหน้าที่จนผู้ได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีหรือก่อเหตุร้ายก็จะไม่ได้รับค่าตอบแทนนี้

ในด้านการติดตามจับกุมผู้ที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวที่หลบหนีประกันก็เช่นเดียวกัน หากพิจารณาตามสัญญาปล่อยชั่วคราว ผู้ประกันต้องมีหน้าที่นำตัวผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวมาศาล หากนำมาได้ก็จะได้รับการลดเบี้ยปรับตามสัญญาประกัน แต่ถ้านำมาไม่ได้ ก็จะต้องรับผิดชอบในการชำระค่าปรับเต็มจำนวนต่อศาล แต่ในเป้าหมายของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่ต้องการได้ค่าปรับเท่านั้น แต่ต้องการได้ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้าสู่กระบวนการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินด้วยเหตุนี้ ในกฎหมายข้างต้นจึงมีมาตรการให้แรงจูงใจแก่ประชาชนที่ชี้ช่องหรือแจ้งเบาะแสแก่ทางราชการ จนทำให้ทางราชการสามารถจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีได้โดยผู้ที่แจ้งความนำจับมีสิทธิได้เงินสินบนส่วนเจ้าหน้าที่ผู้จับก็ได้รับเงินรางวัล โดยยื่นขอต่อศาลที่ปล่อยชั่วคราวพร้อมทั้งพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าตนมีสิทธิได้เงินสินบน หรือเงินรางวัลดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง (พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. 2560 มาตรา 7 และมาตรา 8)

เงินที่นำมาจ่ายเพื่อให้เป็นค่าตอบแทนค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ เงินสินบน และเงินรางวัลนั้นเป็นเงินที่ได้มาจากค่าปรับตามคำพิพากษาคดีอาญา ก่อนนำส่งคลัง จึงเป็นเงินที่ได้จากจำเลยในคดีอาญาไม่ได้จ่ายจากงบประมาณที่มาจากการเก็บภาษีของรัฐ ซึ่งถือเป็นมาตรการที่ตีประการหนึ่งที่น่าเงินจากผู้กระทำความผิดมาจ่ายในกลไกที่ติดตามตัวเพื่อดำเนินคดี

อย่างไรก็ตามมาตรการใหม่นี้ ถือเป็นกลไกที่สำคัญในการป้องกันการหลบหนี และติดตามจับกุม จึงสามารถนำมาใช้ได้แม้เป็นการแจ้งเบาะแสหากผู้นั้นหลบหนีไปต่างประเทศ เพียงแต่ว่าหากหลบหนีไปต่างประเทศแล้วการจับกุมผู้นั้นมาต้องดำเนินการเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญากันขึ้นตอนหนึ่งต่อไป

MATCHBOX		Subject Heading :
Source :	ไทยโพสต์	
Date :	Page :	No :
29 ก.ย. 2560	4	

กฎหมายคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

หมายเหตุ : เนื้อหาสำคัญของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2560 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2560 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 29 กันยายน 2560 เป็นต้นไป

.....มาตรา 5 นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ห้ามมิให้ศาลอื่น นอกจากศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้พิจารณาพิพากษา

มาตรา 6 การพิจารณาคดีให้ใช้ระบบไต่สวนโดยให้ศาลค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริง ให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้แม้ว่าการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการหรือรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่ความในการโต้แย้งคัดค้านพยานหลักฐานนั้นแล้ว เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น ทั้งนี้ ตามแนวทางและวิธีการตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

การพิจารณาของศาลต้องเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ โดยนำส่วนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี เป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้ศาลมีอำนาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาลอื่น พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของศาลที่มีใช้การพิจารณาหรือพิพากษาคดีได้

มาตรา 9 ให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโส ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนตามที่เห็นสมควรเป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา เพื่อปฏิบัติงานที่จำเป็นในระหว่างที่ยังไม่มีองค์คณะผู้พิพากษาคตามมาตรา 11 สำหรับคดีใดคดีหนึ่ง

มาตรา 10 ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังต่อไปนี้

(1) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ร่ำรวยผิดปกติทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(2) คดีที่คณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่าการรรมการ ป.ป.ช. มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(3) คดีที่มีมูลแห่งคดีเป็นการกล่าวหาบุคคลอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (1) และ (2) เป็นตัวการผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญาตาม (1) หรือ (2) รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตาม (1) หรือ (2) เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(4) คดีที่บุคคลตาม (1) หรือกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา 57 วรรคสอง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน

มาตรา 14 หน่วยงานเป็นผู้พิจารณาและแจ้งผลกลับมาแก่ผู้ยื่นคำร้อง จำนวนเก้าคนเป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนมีอำนาจดำเนินการตามมติขององค์ คณะผู้พิพากษา และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้พิพากษาในองค์คณะ ผู้พิพากษาอีกสองคน มีอำนาจออกคำสั่งใดๆ ที่มีได้เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้

มาตรา 15 ให้ศาลดำเนินการสอบสวนพิจารณาได้สวนพยานหลักฐาน ต่อเนื่องติดต่อกันไป จนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงได้

มาตรา 16 ถ้ายัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีกรณว่าพยานหลักฐานที่อาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาได้สวนในภายหลังบุคคลดังกล่าว อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้

ในกรณีที่มีการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งก่อนอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องให้ผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาตามมาตรา 9 เป็นผู้พิจารณา ทั้งนี้ พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวนพยานหลักฐานดังกล่าวให้รับฟัง เป็นพยานหลักฐานได้

มาตรา 20 การทำคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดหรือการพิพากษาคดี ให้ผู้พิพากษา ในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนทำความเห็นในการวินิจฉัยคดีเป็นหนังสือโดยสังเขป พร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุม และให้ที่ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อนแล้วจึงลงมติ โดยให้ถือมติตามเสียงข้างมากในการนี้ องค์คณะผู้พิพากษาอาจมอบหมายให้ผู้พิพากษาคนใดคนหนึ่ง ในองค์คณะผู้พิพากษาเป็นผู้จัดทำคำสั่งหรือคำพิพากษามาตามต้นนี้ก็ได้

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

คำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล ให้เปิดเผยโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนความเห็นในการวินิจฉัยคดีของผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนให้เปิดเผยตามวิธีการในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา 22 เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องจับกุมหรือคุมขังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยเนื่องจากมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะผู้ไต่สวนอิสระหรืออัยการสูงสุดอาจร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายจับหรือหมายขังผู้นั้นได้

ในกรณีที่มีการฟ้องคดีแล้ว ไม่ว่าจะมีการคุมขังจำเลยมาก่อนหรือไม่ ให้องค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาถึงเหตุอันควรคุมขังจำเลยและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรหรือปล่อยชั่วคราวจำเลยนั้นได้

มาตรา 23 ผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่

- (1) อัยการสูงสุด
- (2) คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด

มาตรา 24 ในการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำความผิดเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาล ให้ศาลรับพิจารณาพิพากษาข้อหาความผิดบทอื่นไว้ด้วย

ในกรณีที่พบว่าศาลอื่นรับฟ้องคดีในข้อหาความผิดอาญาบทอื่นจากการกระทำความผิดกรรมเดียวกับการกระทำความผิดตามที่มีการยื่นฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้องค์คณะผู้พิพากษาแจ้งไปยังศาลอื่นที่รับฟ้องดังกล่าวเพื่อให้โอนคดีดังกล่าวมายังศาลต่อไป หรือศาลอื่นจะขอโอนคดีดังกล่าวมายังศาลเองก็ได้ และให้ถือว่ากระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการไปแล้วในศาลอื่นก่อนมีคำพิพากษาไม่เสียไป เว้นแต่องค์คณะผู้พิพากษาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

มาตรา 25 ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความสะดุดหยุดลง

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาพิพากษาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

ในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติมาตรา 98 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ

มาตรา 26 ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือและมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 158 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีข้อความ

ที่เป็นกรณกล่าวหาเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิด พร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการสอบสวนพิจารณาได้สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

ภายใต้บังคับมาตรา 27 ในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล และให้โจทก์ส่งสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะผู้ไต่สวนอิสระ แล้วแต่กรณี พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ ต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน ทั้งนี้ ศาลอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร กรณีที่ศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ฟ้องให้ถูกต้อง

การฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง

มาตรา 27 ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา มาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมา หรือเหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลเกิดจากการประวิงคดี หรือไม่มาศาลตามนัดโดยไม่มีเหตุแก้ตัวอันควร ให้ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล

มาตรา 28 ในกรณีที่ศาลประทับรับฟ้องไว้ตามมาตรา 27 และศาลได้ส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องให้จำเลยทราบโดยชอบแล้วแต่จำเลยไม่มาศาล ให้ศาลออกหมายจับจำเลยและให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามหรือจับกุมจำเลยรายงานผลการติดตามจับกุมเป็นระยะตามที่ศาลกำหนด

ในกรณีที่ได้ออกหมายจับจำเลยและได้มีการดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว แต่ไม่สามารถจับจำเลยได้ภายในสามเดือนนับแต่ออกหมายจับ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลยแต่ไม่ตัดสิทธิจำเลยที่จะตั้งทนายความมาดำเนินการแทนตนได้

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่เป็นการตัดสิทธิจำเลยที่จะมาศาลเพื่อต่อสู้คดีในเวลาใดก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษา แต่การมาศาลดังกล่าวไม่มีผลให้การไต่สวนและการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ได้ทำไปแล้วต้องเสียไป

มาตรา 29 ในคดีที่ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาตามมาตรา 28 และมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ถ้าภายหลังจำเลยมีพยานหลักฐานใหม่ที่จะอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ จำเลยจะมาแสดงตนต่อศาลและยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ แต่ต้องยื่นเสียภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และให้ศาลมีอำนาจสั่งรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ตามที่เห็นสมควร คำสั่งของศาลในกรณีเช่นนี้ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลสั่งรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ให้ดำเนินการตามมาตรา 11 แต่ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาต้องไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน

การรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ไม่มีผลให้การไต่สวนและการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ได้ทำไปแล้วต้องเสียไป

การดำเนินการในการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

มาตรา 30 เมื่อศาลประทับรับฟ้องแล้ว ห้ามมิให้ศาลอนุญาตให้ถอนฟ้อง เว้นแต่จะได้รับความว่าหากไม่อนุญาตให้ถอนฟ้องจะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรม

มาตรา 31 การพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ ให้ศาลมีคำสั่งให้พิจารณาเป็นการลับได้

เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) จำเลยไม่อาจมาฟังการไต่สวนพยานหลักฐานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(2) จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาได้

(3) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังไม่จับตัวมาได้

(4) ในระหว่างพิจารณาหรือไต่สวน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกไปจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล

(5) จำเลยทราบวันนัดแล้วไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นต้องไต่สวนพยานหลักฐานใดในนัดนั้นโดยไม่เลื่อนคดี

กรณีตาม (3) ในกรณีที่ต้องมีการส่งหนังสือ คำสั่ง หรือหมายอาญาของศาลให้ส่งไปยังทนายความของจำเลยแทน

มาตรา 32 ในการดำเนินคดีอาญาดมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยซึ่งหลบหนีไปในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าเป็นการหลบหนีไปในระหว่างการ

พิจารณาคดี ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามหรือจับกุมจำเลยรายงานผลภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร

ความผิดตามวรรคหนึ่งไม่ระงับไปเพราะเหตุที่คดีของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยนั้นมีการสั่งไม่ฟ้องยกฟ้อง จำหน่ายคดี หรือถอนฟ้อง

มาตรา 37 ในการไต่สวนพยานบุคคล ไม่ว่าจะพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้องค์คณะผู้พิพากษาสอบถามพยานบุคคลเอง โดยการแจ้งให้พยานทราบประเด็นและข้อเท็จจริงที่จะไต่สวน แล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้นโดยวิธีแถลงด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใดๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดีแม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม แล้วจึงอนุญาตให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติม

การถามพยานตามวรรคหนึ่ง จะใช้คำถามนำตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

หลังจากคู่ความถามพยานตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา 40 เมื่อการไต่สวนพยานหลักฐานเสร็จสิ้น โจทก์จำเลยมีสิทธิแถลงปิดคดีของตน ภายในเวลาที่ศาลกำหนด แล้วให้องค์คณะผู้พิพากษามีคำพิพากษาและให้อ่านคำพิพากษาในศาลโดยเปิดเผยภายในสามสิบวันนับแต่วันเสร็จการพิจารณา

ในกรณีที่ศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง แต่จำเลยที่ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งลับหลังจำเลยได้ และให้ถือว่าจำเลยได้ฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว

ในการพิจารณาคดีตามมาตรา 28 วรรคสอง เมื่อศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ปิดประกาศแจ้งการนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของจำเลย หรือวิธีการอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร และให้ถือว่าจำเลยทราบนัดโดยชอบแล้ว

มาตรา 44 ในการพิพากษาคดีหรือภายหลังจากนั้น ถ้าความปรากฏแก่ศาลเองหรือความปรากฏตามคำขอของโจทก์ว่า สิ่งที่ศาลจะสั่งรับหรือได้สั่งรับ โดยสภาพไม่สามารถส่งมอบได้ สูญหาย หรือไม่สามารถติดตามเอาคืนได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือได้มีการนำสิ่งนั้นไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการจำหน่ายจ่าย โอนสิ่งนั้น หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำไม่ได้โดยยากเกินสมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่นศาลอาจกำหนดมูลค่าของสิ่งนั้นโดยคำนึงถึงราคาท้องตลาดในวันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และสั่งให้ผู้มีหน้าที่ต้องส่งสิ่งที่ศาลสั่งรับชำระเป็นเงินแทนตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาลกำหนด

การกำหนดมูลค่าตามวรรคหนึ่งกรณีที่มีการนำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นหรือในกรณีมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนต่ำกว่าราคาท้องตลาดของสิ่งที่ศาลสั่งรับในวันที่มีการจำหน่าย จ่าย โอนสิ่งนั้นให้ศาลกำหนดโดยคำนึงถึงสัดส่วนของทรัพย์สินที่มีการรวมเข้าด้วยกันนั้น หรือมูลค่าของทรัพย์สินที่ได้มาแทนสิ่งนั้น แล้วแต่กรณี

ในการสั่งให้บุคคลชำระเงินตามวรรคหนึ่ง ศาลจะกำหนดให้ผู้นั้นชำระเงินทั้งหมดในคราวเดียวหรือจะให้ผ่อนชำระก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและเป็นธรรมแก่กรณี และถ้าผู้นั้นไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ต้องเสียดอกเบี้ยในระหว่างเวลาติดตามอัตราที่ศาลกำหนด และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้บังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลนั้นได้ไม่เกินจำนวนเงินที่ยังค้างชำระ

มาตรา 45 ในการพิจารณาพิพากษาคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะเหตุร่ำรวยผิดปกติ ให้นำบทบัญญัติในหมวด 2 การดำเนินคดีอาญา เว้นแต่มาตรา 24 มาตรา 25 มาตรา 26 เฉพาะ บทบัญญัติที่กำหนดให้ในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 33 วรรค สาม และวรรคสี่ มาตรา 40 มาตรา 42 และมาตรา 43 มาใช้บังคับโดย อนุโลม

มาตรา 46 คำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน นอกจาก จะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ที่แสดงให้ เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติแล้ว จะต้องระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ ทรัพย์สินและสถานที่ตั้งของทรัพย์สินที่ขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน ชื่อและ ที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในขณะยื่นคำร้อง ด้วย

มาตรา 47 เมื่อได้รับคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลประกาศคำร้องดังกล่าวในที่เปิดเผยตามวิธีการในข้อกำหนดของ ประธานศาลฎีกา

บุคคลภายนอกอาจร้องคัดค้านเข้ามาในคดีได้ แต่ต้องกระทำก่อน ศาลมีคำพิพากษา

มาตรา 60 คำพิพากษาของศาลให้อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาล ฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

มาตรา 61 ในกรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขังเป็นผู้อุทธรณ์ จำเลย จะยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะยื่นอุทธรณ์ มิฉะนั้นให้ศาลมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์

มาตรา 62 คดีที่ไม่มีอุทธรณ์คำพิพากษา ให้เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ ศาลได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษา แต่ถ้าเป็นคดีที่ศาลพิพากษาให้ ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ศาลมีหน้าที่ต้องส่งสำนวน คดีดังกล่าวต่อไปให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา เพื่อพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามมาตรา 63

มาตรา 63 การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้ ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาจำนวน เก้าคน ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจากผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่ง ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษา อาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาล ฎีกา ซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน โดยให้เลือกเป็นรายคดีคำวินิจฉัย อุทธรณ์ขององค์คณะให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ ศาลฎีกา

ให้นำความในมาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 มาตรา 20 และมาตรา 21 มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ โดย อนุโลม

มาตรา 64 ในการพิจารณาอุทธรณ์ หากมีปัญหาข้อกฎหมาย สำคัญ ผู้พิพากษาคนหนึ่งคนใดในองค์คณะของศาลฎีกานั้น หรือ ประธานแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา จะเสนอประธานศาลฎีกาเพื่อพิจารณาให้มีการวินิจฉัยปัญหานั้นโดยที่ ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็ได้

เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยในเรื่องหรือประเด็นใดตาม วรรคหนึ่งแล้ว ให้องค์คณะของศาลฎีกาวินิจฉัยหรือมีคำพิพากษาในเรื่อง หรือประเด็นนั้นไปตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

มาตรา 69 บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นี้ ไม่กระทบต่อการดำเนินการใด ในคดีที่ยื่นฟ้องไว้และได้ดำเนินการ ไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้.

Source :

มติชน

Date : 29 ก.ย. 2560

Page : 2

No: 60336525

เปิด กม. ดัดหลังจำเลยหนีคดี

วางกฎกำกับ-ติดตาม-จับกุม

หมายเหตุ - ราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. 2560 เพื่อใช้บังคับกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลได้หลบหนี ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลต้องล่าช้า ส่งผลกระทบต่อนโยบายในการป้องปรามอาชญากรรม ขณะที่ปัญหาสำคัญคือ การไม่มีเจ้าพนักงานกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ เพื่อป้องกันการหลบหนี นอกจากนี้ เมื่อเกิดการหลบหนีก็ไม่มีเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยเพื่อกลับมาดำเนินคดี ดังนั้นจึงตรากฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวและการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนี ต่อจากนี้เป็นสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ. 2560”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 4 ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นตามมาตรา 108 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ศาลอาจ

มีคำสั่งแต่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวก็ได้

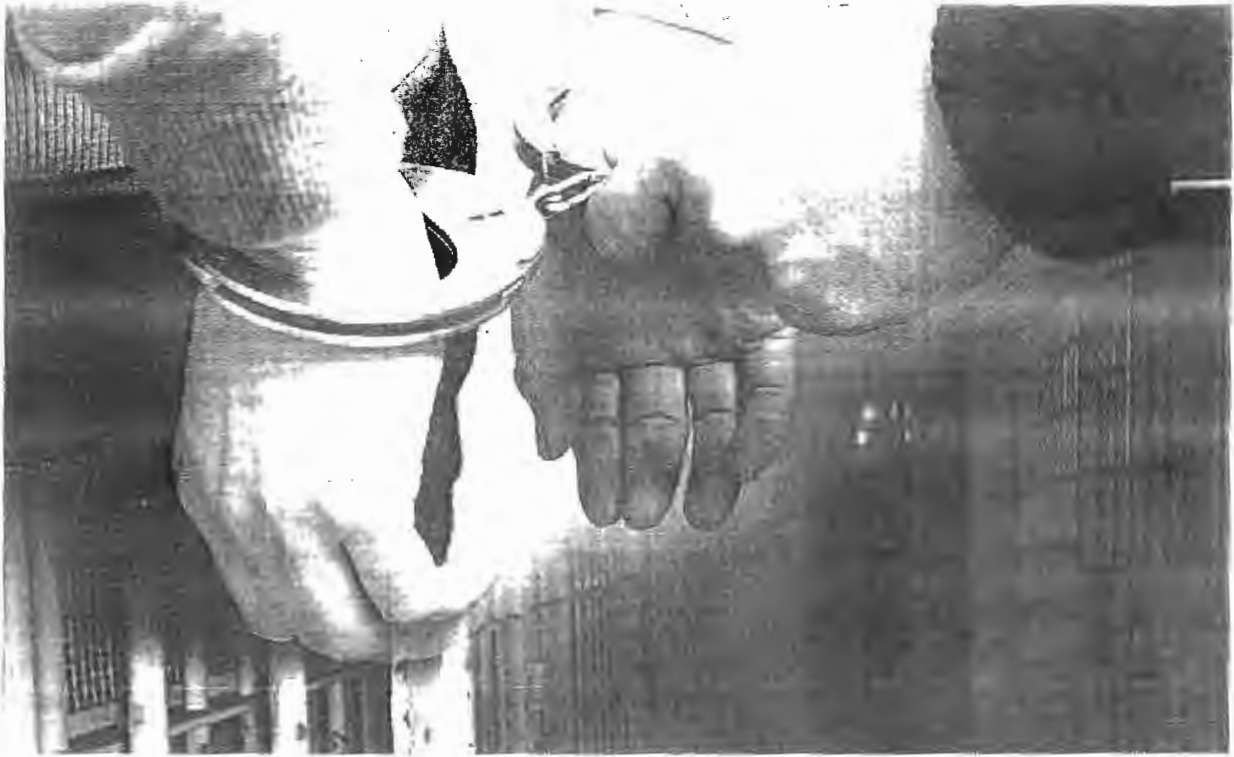
บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องมีเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ตามที่ ก.บ.ศ. กำหนด ผู้ประกัน บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกัน

ในการขอปล่อยชั่วคราว

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การแต่งตั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 5 ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา 4 มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย เว้นแต่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้หลบหนีหรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้น โดยผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี

ในกรณีที่ความปรากฏแก่ศาลว่า ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลเป็นผู้ยากไร้และไม่มีค่าพินทุสำหรับการเดินทางไปศาลหรือเพื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าพินทุแก่ผู้นั้นได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบ ก.บ.ศ. โดยความเห็นชอบของ

กระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 6 การขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามมาตรา 5 วรรคหนึ่ง ให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายใน 30 วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่หรือวันที่ได้รับแจ้งจากศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าวตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงลักษณะของภารกิจและระยะเวลาที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบ ก.บ.ศ. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด

มาตรา 7 เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลซึ่งหลบหนีและได้ส่งตัวต่อศาลแล้ว ให้ผู้แจ้งความนำจับมีสิทธิได้รับเงินสินบน และเจ้าหน้าที่ผู้จับมีสิทธิได้รับเงินรางวัล

มาตรา 8 การขอรับเงินสินบนหรือเงินรางวัลตามมาตรา 7 ให้ผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยภายใน 30 วันนับแต่วันที่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล โดยผู้ร้องต้องแสดงพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าตนเองเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว และหากศาลพิจารณาเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับ

หรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความยากง่ายในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นเป็นสำคัญ

ถ้าผู้แจ้งความนำจับหรือเจ้าหน้าที่ผู้จับหลายราย ให้ศาลสั่งแบ่งจ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับเท่ากันทุกราย ผู้ที่มีสิทธิได้รับเงินในลักษณะอย่างเดียวกันตามกฎหมายอื่นแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบน หรือเงินรางวัลตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

หลักเกณฑ์และอัตราในการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลตามมาตรา 7 ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ.กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำสั่งของศาลตามมาตรา 7 ให้เป็นที่สุด

มาตรา 9 การเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะเงินสินบน และเงินรางวัลแก่ผู้มีสิทธิได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เบิกจ่ายจากเงินสำรองตามคำพิพากษาในคดีอาญา ก่อนนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

วิธีการเบิกจ่ายและรับเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ.กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 10 ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ดร.ธนภุต วรธนัชชากุล

อธิการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว ศาลอาจมีคำสั่งแต่งตั้งผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวเพื่อทำหน้าที่ดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด แต่บุคคลดังกล่าวต้องไม่ใช่เจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวตามที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) กำหนด ผู้ประกัน บุคคลซึ่งเป็นหลักประกัน หรือบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราว

ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย เว้นแต่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวได้หลบหนี หรือไปก่อภัยอันตรายหรือความเสียหายขึ้น โดยผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี และกำหนดให้ผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวยื่นคำร้องเพื่อขอรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายต่อศาลชั้นต้นที่ได้ออกหมายปล่อยได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือวันที่ได้รับแจ้งจากศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าวตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงลักษณะของภารกิจและระยะเวลาที่ต้องดำเนินการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในระเบียบ ก.บ.ศ. โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยศาลหลบหนี และต่อมามีการจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยและได้ส่งตัวต่อศาล

แล้ว ผู้แจ้งความนำจับมีสิทธิได้รับเงินสินบน และเจ้าหน้าที่ผู้จับมีสิทธิได้รับเงินรางวัล โดยบุคคลดังกล่าวต้องยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่ออกหมายปล่อยภายใน 30 วันนับแต่วันที่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล พร้อมทั้งแสดงพยานหลักฐานที่น่าเชื่อว่าตนเองเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว และหากศาลพิจารณาเห็นว่าคำร้องนั้นฟังได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งความนำจับหรือเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความ

ยากง่ายในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นสำคัญ

การเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย ค่าพาหนะ เงินสินบน และเงินรางวัล ให้เบิกจ่ายจากเงินค่าปรับตามคำพิพากษาในคดีอาญา ก่อนนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยวิธีการเบิกจ่ายและรับเงินดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.บ.ศ.กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

อนึ่ง ในขั้นตอนพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้ในชั้นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอความเห็นและข้อสังเกตที่นำสนใจหลายหน่วยงาน ได้แก่ ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คสช. เห็นว่ากฎหมายฉบับนี้จะทำให้ผู้ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าหลบหนีประกัน และลดแรงจูงใจในการหลบหนีประกันให้ลดน้อยลง กระทรวงยุติธรรมมีข้อสังเกตในเรื่องอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราว ซึ่งไม่ใช่เจ้าพนักงานตามกฎหมาย ว่าจะมีความซ้ำซ้อนกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายหรือไม่ และในเรื่องความคุ้มค่าของงบประมาณและค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป ส่วนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าการที่กฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจศาลแต่งตั้งบุคคลให้ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ย่อมเป็นผลดีในการแบ่งเบาภาระของเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป.วิ.อ.) ซึ่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยการปล่อยตัวชั่วคราวตาม ป.วิ.อ. ในหลายๆ เรื่อง

ถ้าพิจารณาในเรื่องหลักการและเหตุผลความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติมาตรการกำกับและติดตามจับกุมผู้หลบหนีการปล่อยชั่วคราวโดยศาล พ.ศ.2560 นี้แล้ว ถือได้ว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวและการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีในระหว่างที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว เพื่อให้สามารถนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยกลับมาดำเนินคดีตามกฎหมายได้ ในขณะที่ปัจจุบันยังไม่มีเจ้าพนักงานกำกับดูแลผู้ถูกปล่อยชั่วคราวให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่ศาลกำหนด และยังไม่เจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีไปกลับมาดำเนินคดี การตราพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใช้บังคับจึงย่อมเป็นผลดีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น